

ANY XXIX.—BATALLADA 1521

BARCELONA

9 DE JULIOL DE 1898

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto Rico, 2.—Estranger, 2'50

—Pobres fills del meu cor!... ¡Y la culpa no es pas vostra!!

RATXA DE NEGRAS

ESPRÉS de la catàstrofe de Cavite, la catàstrofe de Santiago de Cuba. Allá va enfonzarse una esquadra vella, mal armada, composta de barcos de fusta, obligada, per la absoluta carencia de medis que guardessin la entrada de la badia, a acceptar un combat desigual....

lo combat del elefant contra la formiga.

A Santiago de Cuba han desaparescut los quatre millors acorassats, los únichs de algun valor que posseïa Espanya, adquirits á fórsa de immensos sacrificis. Y ab la mateixa facilitat ha desaparescut aquesta que aquella, y ab ella se'n han anat á pico les últimas ilusions dels que, enganyats per un noble patriotisme, no median bé la superioritat naval dels nostres enemichs.

S'ha probat una vegada mes que contra la fórsa no hi cap resistencia, y aquesta nova experimentació 'ns resulta terriblemente costosa.

¡Quin horror!... Pero en mitj de aquest horror ¡qui na ensenyansa!

La desventurada nació espanyola va despertant mitj alelada de aqueix somni de vintitres anys que l'ha tinguda ensopida, en lo llit de la restauració borbònica. Van dirli que si estava quieta la farian gran, poderosa y rica. Y va sometre's al quietisme, al enervament, á la paràlisi.

¡Y ara la troba la grandesa y la prosperitat!

Fruyts naturals y lògichs de aquests vintitres anys de mansuetut y resignació passiva son aquestas catàstrofes espantosas y las que's preparan, porque no son los barcos sols els que se'n van a fons, es la patria entera que amenassa naufragar, si'l poble, sense distinció de classes, no treu forsas de flaquesa, resolt á realisar un acte de suprema energia, emancipantse dels poders funestos que l'han condutit y continuau empenyentlo per la pendent del precipici.

Espanta é indigna á la vegada la llarga serie dels seus errors y de las seves torpesas, per no dir de las seves maldats. ¿Qué n'han fet, sino, de la fortuna del país, que may els ha sigut regatejada? Ahont han anat á parar los centenars de milions de pessetas destinats á l'adquisició de una formidable esquadra que havia de garantir la seguretat d'Espanya, tant en la Península com en las colonias ultramarinas?

S'han dissipat de la manera mes tonta, per no dir mes criminal. Ab una suma molt inferior, posseix Italia un poder naval respectable. Nosaltres, en canvi, no hem vist mes que alguns barcos completament inservibles, y'ls altres que's trobaven en condicions de prestar alguna utilitat, manejats pels homes de la restauració, s'han convertit en perjudicials, sent lo principal incentiu de las grans catàstrofes que avuy ens esperavan.

Y es que quan ha arribat l' hora de posarlos en joch, no han pogut menos de acreditar la mateixa imprevisió y la mateixa incapacitat que demostraren en l'época en que 'ls feren construir. Ni ordre ni concert tingueren llavors per aprofitar degudament els quantiosos recursos del país, com ara tampoc havian de tenirne pera treure algun partit d'ells, en la guerra contra 'ls Estats Units en que 'ns trobem envolts, tòmbé per culpa seva.

Sense plan y sense criteri han procedit sempre. Han fet servir els barcos sols per preparar cops d'efecte á fi de sostenir-se en lo poder. La llarga estancia de la esquadra de 'n Cervera á Cabo-Verde, contra la qual tothom comensava á cridar, procuraren compensarla enviantla á Cuba y mantenint per espay de un mes l'expectació del país qu'estava cregut que's dirigia á Filipinas. Un joch per distreure y entretenir al esperit públic.

Un altre cop d'efecte: la marxa del *Pelayo* y del *Carlos V*, dihen que anavan á Filipinas, y quedantse deu días á l'embocadura del canal de Suez, sempre si passém ó no passém.

Per desgracia l' diable á io millor tira de la manta, y llavors sobreveu un contra-cop, derribant ab estrépit lo castell de las ilusions forjadas pel patriotisme ingènuo que voldria á tota costa la salvació d'Espanya ó quan menos del honor nacional.

Y á Cuba l'contra-cop estalla trágicamente, quan en Cervera, al qual s'havia atribuhi't tanta gloria ab sa admirable travessia, no té mes remey que sortir de la ratera en que's trobava bloquejat, ab l'absoluta seguretat de sucumbir.

Y ab l'altra esquadra, que's belluga sense moure's mai del mateix puesto, l'contra cop que comensa ab sainete, com certas funcions de teatro, terminarà inevitablement en tragedia, faltant tan sols el lloch exacte de l'acció, que podrán ser los mars de Filipinas, si per fi passa l'canal, ó qualsevol punt de las nostres costas, si retorna á la Península, y'ls yankees, ja que res els ho impideix, portan á cap lo seu projecte de fernos una visita.

Llavors presenciaré'm la tercera catàstrofe.

**

Y diré'm, com hem dit, en las dos anteriors:—;A lo menos Espanya, ja que no pot vencer, sab morir ab honra!....

Trist consol fill de un patriotisme tan exaltat com irreflexiu. La mort es ben segura... ara en quant á l'honra ja es mes discutible. L'honra es patrimoni dels pobles previsors y desperts que saben regirse y governar; mes els que s'entregan ab resignació passiva á las mans d'una càfila de barateros, per aquest mer fet se deshonran, y tot lo mes que suscitan es la llastimosa compassió del mon civilisat.

L'honra de morir per la patria será molt respectable, sempre que 'ls que governan á la nació s'igan dignes per las qualitats d'inteligencia, de sinceritat y de honradés de tan cruent sacrifici.

Pero d'altra manera tot heroisme resulta estéril quan no contraprodudent. Enaltirà molt als que donan la vida, pero la patria queda partida pel mitjà.

Y aquesta moneda, tacada ab la sanch de tants valents, quan se tracta de posarla en circulació, resulta que no passa. Lo positivisme que predomina avuy en lo mon enter, la retrax-a, ab una rialleta compassiva, com dihen:—;Romanticismes á n'aquesta hora?

Lo mes deplorable es que fins d'aquest sentiment exagerat del pundonor tan propi de la nostra rassa, n'estigan abusant de la manera més cinica, 'ls homes de la restauració. Perque una de dos: si sentian la guerra, ¿per qué no l' han feta, com la guerra deu ferse, ab aquell ardiment, ab aquella audacia, ab aquella decisió que tantas vegadas salva als pobles dels mes tremendos conflictes? Y si no senten la guerra ¿per qué no procuran desd' ara concertar la pau? ¿Qu' esperan? ¿Unas quantas catàstrofes més que acabin d'aplanar al poble, deixantlo sens esma per exigils'hi las tremendas responsabilitats que han contret?

A tal consideració, á tal propòsit respón á lo que sembla l'alcàll que 'ls guia. Pèrdinse las colonies, en-sorris Espanya entera, mentres ells quedin inmunes. Fins ara demostraren que son goberns á prova de catàstrofes. Res els conmou, res els altera.

Asseguts davant de la ruleta, van apuntant, imper-turbables. No importa que desde l'principi haja vingut una ratxa de negras que amenassa no acabar may més mentres duri l'joch. Lo seu fatalisme musulmà 'ls obliga á seguirlo fins al últim extrem.

—Vá l'esquadra de 'n Montijo!—diuen. Y perduda.

—Vá l'esquadra de 'n Cervera!—Y perduda, també.

Y darrera vindrà l'esquadra de 'n Càmara.... Y á continuació Manila.... Y seguidament Santiago de Cuba.... Després Puerto-Rico.... detrás las Canarias.... qui sab si las Balears.... qui sab si algú trobava de la Península immediat á Gibraltar.... ¿Qué importa?... Continuhi l'joch; volti la ruleta....

No obstant, precisa consignar que lo que apuntan y lo que perden, als jugadors no 'ls hi costa res enterament: fins ara ho saldan ab la sanch, ab la fortuna y ab l'hora dels espanyols.... Poca cosa.

Sent aixis que veja seguint la ratxa de negres.

P. K.

AS malas notícies acostuman á venir precedidas de impresions favorables.

No podía ser menos que las altres referent á la sortida de la esquadra de 'n Cervera, saludada á Espanya, per espay de 24 horas, com una gran hassanya. Y pensar que s'havia de convertir en una horripilant catástrofe....

Lo mateix gobern, qu' es qui primer va propagar las bonas impresions, estava enorgullit y reventava de satisfacció. Després va venir lo terrible desengany.

Això es tot lo que sab fer: alegrarse y entristar-se. Pero resulta que s'alegra sempre sense motiu y que s'entristeix sempre ab rahó sobrada.

Deixant que 'ls aconteixements se vajan desarrollant per sí mateixos, la seva acció s'limita á la mimica del rostre. A fer bona cara ó mala cara: á res mes que això.

Això es com els ministres de la monarquía s'guanyan el sou y mantenen el dret que s'han abrogat de disposar dictatorialment de la vida y de la fortuna dels espanyois y de l'honra de la nació.

S'assegura que 'l Sr. Elduayen, que al ficarse en política no tenia un quarto, ha deixat al morir una fortuna de 20 milions de duros.

¡Quants y quants homes polítichs dels partits monàrquichs, no s'han enriquit, durant aquests últims

23 anys, mentres la nació ha arribat al últim extrém de la miseria!...

* * *

Això s'explica qu'en moments crítichs com los presents res estigué á puesto. Las fortificacions dels ports amenassats, abandonadas; los elements de defensa, insuficients; los serveys mes precisos desordenats ó á tres quarts de quinze.

Quan se'n va á pico una esquadra espanyola, ab tota seguretat pot afirmar que no son els yankees els que li tiran, sino 'ls polítichs de la restauració que no van ferla lo numerosa y lo forta que devian, empleant-hi tots els recursos que 'l país va proporcionals'hi, y que després, á l'hora del perill, ni menos saben manejarla.

Y menos mal encare si ab las esquadras s'enfonza tot un régimen de inmoraltats, de pochs escrupuls y de despilfarros.

Cent quaranta mil homes, entre exèrcit y voluntaris, diuen que tenim á Cuba.

Donchs ¿cóm s'explica que davant dels 20.000, entre yankees y mambisso's, que van atacar á Santiago, tot just poguessen desplegar en ordre de batalla de 5 ó 6 mil?

Espanta analizar las consideracions que's desprenden de un fet semblant.

Una de dos. O 'ls que dirigeixen la campanya de Cuba son uns estratègichs deplorables, ó á n'aquella isla hi ha molt menos forças útils de las que figuraren en los papers, y 'l país paga.

El Tiempo, periódich silvelista, diu que tots estém obligats á unirnos pera salvar á la patria.

Y afegix: «Devém imitar l'exemple de Fransa l'any 1870. A quella nació reorganisà llavoras y restaurà son poderio.»

Lo mateix dich jo: imitem á Fransa en tot y per tot.

Fransa, després de Sedán, va proclamar la República.

* * *

Pero *El Tiempo* contradui lo que manifesta en primer lloch, afegint:

«Es precis imitar la conducta de Fransa, y no destruir lo existent després de la catàstrofe.

Si... y que puji en Silvela á fernos felissos. ¡Valenta solució, y sobre tot valenta imitació de lo que va fer la Fransa!...

Encare recordo 'l telegrama que l'almirall Cervera va enviar á Espanya al sarpar de Cabo Verde. Deya aixís.

«Salimós á morir por la patria.»

No's pot dir qu'ell haja mort; pero se'n han anat á pico 'ls barcos que manava, y més de doscents tripulants, al sucumbir, han cumplert lo telegrama del seu comandant.

L'almirall Cervera després de la catàstrofe ha participat á la seva família, que tant ell com el seu fill estaven ilesos, en poder dels yankees y ben tractats.

Hi ha telegramas qu' esporronan. N'hi ha d'altres que fan plorar.

Tant que confiavam ab els famosos *destroyers*! Tant que ns havien dit que ab aquells petits barcos seríam amos de la mari. Lleugers com anguilas, casi invisibles i ay del acorassat que's trobi desprevigut!... ¡Un torpedo y á pico!

Això deyan, això asseguravan... y ha succehit precisament tot lo contrari.

Després d'embrassar la marxa de la esquadra, dificultant la seva rapidés, alguns tingueren d'entornar-se'n desde Cabo Verde á la Península, y mes tard se'n tornan també á la Península desde l'entrada del canal de Suez. Sembla que las travessías una mica llargas els marejan.

Y 'ls que van conseguir arribar á las Antillas, mes hauria valgut que se'n haguessen tornat, ja que varen ser los primers barcos que 'l esquadra yankee va tirar á pico.

En lloch de *destructors*, han resultat *destruïts*.

Destructors han sigut tan sols de las promeses dels marinots que van ferlos construir y de las ilusions dels espanyois que van fier en elles!

FILOSOFIA CASULANA

Potser jo toco 'l violón ó 'l mal humor me confón; pero, seguin càlculs justos, segui fruyt dels últims sustos, crech, amichs, que això per graus se'n va anant á can Pistratus, y hasta no m'extranyaria que demà ó qualsevol dia al llevarnos al matí sentissim dí á algun vehí: —«Sab Espanya? ¡Tururut!

El dimoni se l'ha endut.
No es broma: 'l qu' està passant
no ho han vist may ni ho veurán
las generacions futuras.
Per tot arreu amarguras,
per tot arreu catelladas:
las colonias, destrossadas;
l'honor patri, a l'intemperie;
el tresor, una miseria;
l'exèrcit, lluyant ab fé
sense sapiguer per qué;
lo pobre lleó espanyol,
convertit en un mussol;
el país, cubert d'oprobis,
y l'esquadra... *jora pro nobis!*
Lo més trist, en mitj d'aixó,
es que al lluny se sent un tro
d'aterradora feresa,
que, segons la gent entesa,
es el precursor d'un *lio de padre y muy señor mio.*
Tothom ho diu: «Bueno, ¿y qué?
¡Si aixó qué passa no es rí!
Lo próximo, lo que vindrà,
i allò si qu'espantará!»
—¿Qué diatre (pregunto jo)
pot venir després d'aixó?
—¿Qué té de passaros més?
—No estém portant els neulés
ab una calma que 'ns val
l'admiració universal?
—No dihén á tot amén?
—No paguem tranquilament
lo que á la trepa que 'ns mana
li dona 'l gust y la gana?
Pues, si senyors: á pesar
de que d'aixó ja n'hi ha un fart,
encare segurament
no som al comensament
del drama, comèdia ó farsa
que aquí va á representarse.
Diu qu'entre 'ls llops de Madrit
hi ha á horas d'ara ta! bullit,
que desde tres horas lluny
se senten els cops de puny
que sobre la taula donan
los cap-padres qu'enrahanon.
El teme que 's discuteix
es aquest: «¿Qué procedeix?
Ja que l'malalt no té cura
y ha d'anar á la sepultura,
¿qui s'arrisca? ¿qui te cor
per 'ná á carregá ab el mort?»
Diu que, ja rompus els frenos,
l'un no s'entén, l'altre menos,
y que á l'últim es probable
que, com á arreglo acceptable,
solucionin la qüestió
fent... lo que 'ls sembli milló,
y al país que hi dugui res,
quatre castanyas... y pres.
—Ah, no! Lo qu' esjo, ho declaro;
lo prudent es no fé'l raro,
deixan per milló ocasió
aquesta meditació
y seguí'l consell clà y breu
que 'm donava un amich meu:
—No 't disgustis, no 't enfadis;
no miris al cel ni badis;
pensa que á Espanya temps hā
hi passa.... 'l que ha de passá;
recorda que al cap y al fi
en el món s'ha de patí,
y, creume, en los nostres días
j'déixat de filosofías!

C. GUMÀ.

QUI SAB!

casa de 'n Joan Trampa sembla qu'es
dia de visitas.

La seva dona no para un moment, de
la porta al quart d'ell, avisantlo.

—Joan, hi ha un senyor que vé ab el
sello de guerra.

—Digali que s'esperi.

Poch rato després:

—Joan, hi ha un home que porta l'

aument de cédulas.

—Aviat surto.

A continuació:

—Ara n'ha vingut un altre ab l'impost del gas.

—Desseguida hi vaig.

Y va venir gent y més gent, y á tots els reb la dona de 'n
Joan ab la mateixa cantarella:

—Tinguin la bondat d'esperar un moment: el senyor
Trampa surt desseguida.

Lo recibidor està casí ple. A més del senyor del sello de
guerra, del del augment de cédulas y del que 's cuya del im-
post del gas, hi ha un mostruari de galifardeus, qu'enamora.

Ei del recàrrec sobre 'l petroli.

Ei del gravamen sobre la electricitat.

Ei dels drets d'exportació.

Ei de la contribució urbana.

Ei dels consums.

Ei del paper sellat.

Ei dels bitlets de ferrocarril.

Ei del tabaco.

Ei de la sal.

Un verdader ramellet de impostos nous, ab tot l'aroma y
l'vigor de la primera florida!

—Mira, Joan, que aquests senyors s'impacientan—li diu
la seva dona.

—No sortiré que no hi siguin tots; vull matar tots els par-
dals d'un tiro.
—Es que diu que ja no n'ha de venir cap més.
—Ah, no? Si es aixís, anémhi.
En Joan Trampa 's presenta al recibidor, y tots los visi-
tants s' aixecan.
—No, no—fa ell:—prenguin, prenguin assiento! Es lo únic
que aquí podrán pendre.—
Y obligantlos cortesment á assentarse, en Trampa els pre-
gunta que qué se 'ls ofereix.
—Venim de part del govern—diu un d'ells.
—¿A portarme alguna cosa?
—¡Ay, no senyor, al contrari: venim á demanarli quartos!
Vosté no sab els apuros que 'l pobre govern passa!—
Aquí l' de la sal, com á més garbós y aixerit, pren la pa-
raula y comensa á enumerar las inmensas necessitats del go-
bern.
—Figuris—diu—que 'l infelís ha de pagar gastos de guer-
ra, gastos de pau, gastos passats, gastos presents y gastos fu-
turs. Tots los recons están escurats. Els ministres ja cobran
del fondo de calamitis públicas. S' han d' acabar dos ó tres
barcos de guerra; s' ha de comprar un piano per la Numancia;
s' han de pagar un remat d'creus pensionadas, que importan
una barbaritat. La guerra ha costat cara, la pau no pecará de
barata; las cargas son grossas, las existencias nulas.... ¡qué ha
de fer lo pobre govern sino tocar la fibra patriótica y dema-
nar al pais lo que indispensablement necessita?—
En Joan Trampa 's fica les mans á las butxacas de las cal-
sas, y segueix preguntant:
—¿Quánt m' han senyalat á mi?
—¡Oh!... No es gran cosa. Entre cédulas, sellos, gas, re-
càrrec de contribucions, aument en el queviures y demés
menudencias difícils de detallar, deurá venir á pagar.... el do-
ble ó'l triple de lo que avants pagava.
—Perfectament: encare podria ser més. Pero escoltin: ¡ja
sab el govern que 'ls meus ingressos han disminuit, que la
feyna m falta y que solzament per anar tirant passo grans
apuros?
—¡Ah, fill! El govern ho sent molt, ¡molt!... pero las cir-
cunstancies, las exigencies de la realitat, la salut de la pa-
tria....
—Donchs bé: tindrán la bondat de dir de part meva al go-
vern, que jo també sento molt ¡molt! ¡¡¡moltíssim!!! lo que á
n'ell li passa; que jo soch molt patriota, que 'm faig cárrec
de las exigencies de la realitat, que comprench perfectament
la gravetat de las circumstancies; pero que á pesar de tot.... no
pago.
—¿Per qué?
—¿Per qué?—diu en Trampa girantse las butxacas del re-
vés:—¡per xó! ¡perque no tineix un céntim! ¡Volen una raho
mes poderosa!—
Los visitants s' aixecan silenciosament y se'n tornan al ca-
rrer ab la quá entre camas.
—¡Mal principi!—exclama melancòlicament un d'ells al
crusar la porta:—¡Veyam si n'hi haurán gayres com en Joan
Trampa!—
—Qui sab!

FANTASTICH.

AMBÉ 'l mitrat de Santiago de Cuba
pertany á la categoria dels bisbes que
quan senten olor de cremat, apretan
á corre.

Tant bon punt va anunciar-se que
la primera expedició yankee feya cap
á n'aquelles costas, no 's va enten-
dre de rahons, y camas ajudeume.

Las camas episcopals, encare qu'estiguin tapadas
per la sotana, quan se presentan certs cassos compromesos,
acostuman á ser molts llargs.

L' altre dia l'hereu Pantorilles se'n va anar á Hos-
tafranchs á fer senyors. Ab motiu de la inauguració de
un círcul conservador, va pronunciar un discurs dels
seus, manifestant que era precis que 'ls forsas de la
patuleya estiguessin ben unidas «para ahogar las insa-
nas aspiracions de los revolucionarios.»

¡Y está clar!... Las aspiracions revolucionaries se les
volen menjar *ofegadas*.

Per fortuna son una mica duras de pelar, y es molt
fàcil que á tots el cacichs que intentin menjárselas els
hi costin las dents.

En un carrer de Madrit va ser xiulat en Silvela.

Ara si que pot dir que ja li han donat l'alternativa
de primera espasa de la quadrilla conservadora.

¡Xiulat!.... Ja 's troba avuy al mateix nivell que 'l
seu antecessor.

Aquest dia deya un ciutadá:

—Vaja, que aviat podré fer grans economías.

—¿Economías ara?.... varen respondreli—lo qu' es
jo no les sé veure.

—Sí, home—va replicar—prompte quedaran supri-
mits dos ministeris: el de Marina y 'l de Ultramar; el
primer per falta de barcos y 'l segon per falta de co-
lonias.

¿Saben quan se fará la pau?

Se fará quan Espanya estigui morta y enterrada.
Una gran llosa tancará 'l seu cadáver, y en la llosa hi
haurà per tota inscripció las tres inicials de rúbrica
E. P. D.

EN PAU DESCANSI.

Pero no 's creguin que ab aixó s'haja acabat tot.
Damunt de aquesta llosa 'ls partits de la monarquia
restaurada continuarán paranthi taula.

L' anterior ministre de Marina, 'l infelís Bermejo, á
la primera noticia del desastrós combat de Cavite va
felicitar á n'en Montojo en termes sumament enco-
miástichs.

Y l'actual va fer lo mateix ab en Cervera, tant bon
punt va saber que havia sortit del port de Santiago de
Cuba, sense esperar las últimas conseqüències de
aquest acte de atreviment.

Podrán ser flacas las planxes dels nostres acorassats,
que en quant á las que fan els nostres ministres de
Marina no las atrevessan, ni 'ls projectils mes grossos
dels canons de mes potència.

Per aixó, sens dupte, encare que 'ls barcos se'n van
jan á pico, ells surau sempre.

M' ho veig venir. Darrera de la destrucció de la es-
quadra de 'n Cervera, vindrà la perduda de Santiago de
Cuba. Ab mes ó menos lluya, ab mes ó menos resis-
tencia, el públich dona ja per descontat aquest succés.

Així es que no crech que li causi la més mínima
impressió.

Cuba es ja fa algun temps una especie de bras des-
prés del cos de la patria. De un bras amputat encare
que després se'n vajan tallant els dits un á un, el
manco que l'ha perdut ja no se'n sent.

S'ha dit que un dels principals establiments de crè-
dit de Barcelona te l'idea de traslladar, are qu' encare
hi es á temps, tots los capitals que té en caixa, al
Banch de una ciutat del interior que bé podrà ser Zá-
ragossa.

Un concell á la direcció del aludit establiment de
crèdit: Quan tingui vacant el local, pot fer una cosa:
establirhi una cuyna econòmica per repartir la sopa als
pobres que no puguin menjar.

Ja que 'ls diners dels banchs no serveixen per cal-
mar la sed, á lo menos que serveixin los edificis per
calmar la gana.

Ja veurán quan se tracti de fer la pau, quina indemnisi-
ció mes fluixa demanarán els yankees.

Perque, lo qu' es ells trobarán molt just que se 'ls
pagui 'l gasto que haurán fet.

En lo successiu quan algún reventa-pisos logri de-
socupar una habitació, presentarà al robat el compte
del russinyol y de la palanqueta y del quart de jornal
que haja invertit en esbotzar la porta.

Sistema nort-americà.

¡Quinas sentencias mes cruels dicta 'l destino dels
pobles desgraciats!...

Espanya haurá fet prodigs per no perdre á Cuba, y
resultarà que Cuba haurá perdut á Espanya!

Aquells famosos vice-versas tan propis del nostre
país, que moltas vegades feyan riure per lo estrambò-
tic, al últim haurán adquirit la grandesa terrorífica
del gènere més tràgic que puga mai imaginarse!

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Sisket Tomás, Un Malaguenyo, J. Torrent y M.,
Fructuós Rablo, P. Cansaladé Vilafranca, Un Nyébit, Sisket D.,
Paila, Un Procurador, Joan Novell, R. Campins, Mariano Ma-
cis, y F. Francisque de Premia:—Lo que 'ns envian aquesta sen-
mara no fa per casa.

Ciutadans Joaquin V., P. Bazan (a) El Barbé, Un Aixerit, J. M.
Maritagotia, Pepa Tumbaga, R. Homedes Mundo, Pepet de l'
Ala, Saramandilla, Nen Guinalda del Masnou, Pepet Panxeta,
Sisket Farré, Salvador Roig X, y Un Australia:—Insertarem al-
guna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutadà V. Ogara (Reus): Ens falta l'espai, y ademés la noti-
cia que 'ns dona té molt poca importància.—Follet: Un milio
de gracies per la composició que va al pel.—D. Carles Moliné:
L'article resulta mansoy: no 'ns convé.—Barrina: No va. Noy
Panó: Com tampoch la de vosté.—Amadeo Doria: Ja haurà vist
vosté mateix que 'ls successos no han volgut que 'l sonet si-
gués aprofitable.—Joan Aubert Manent: La composició es fluixa.

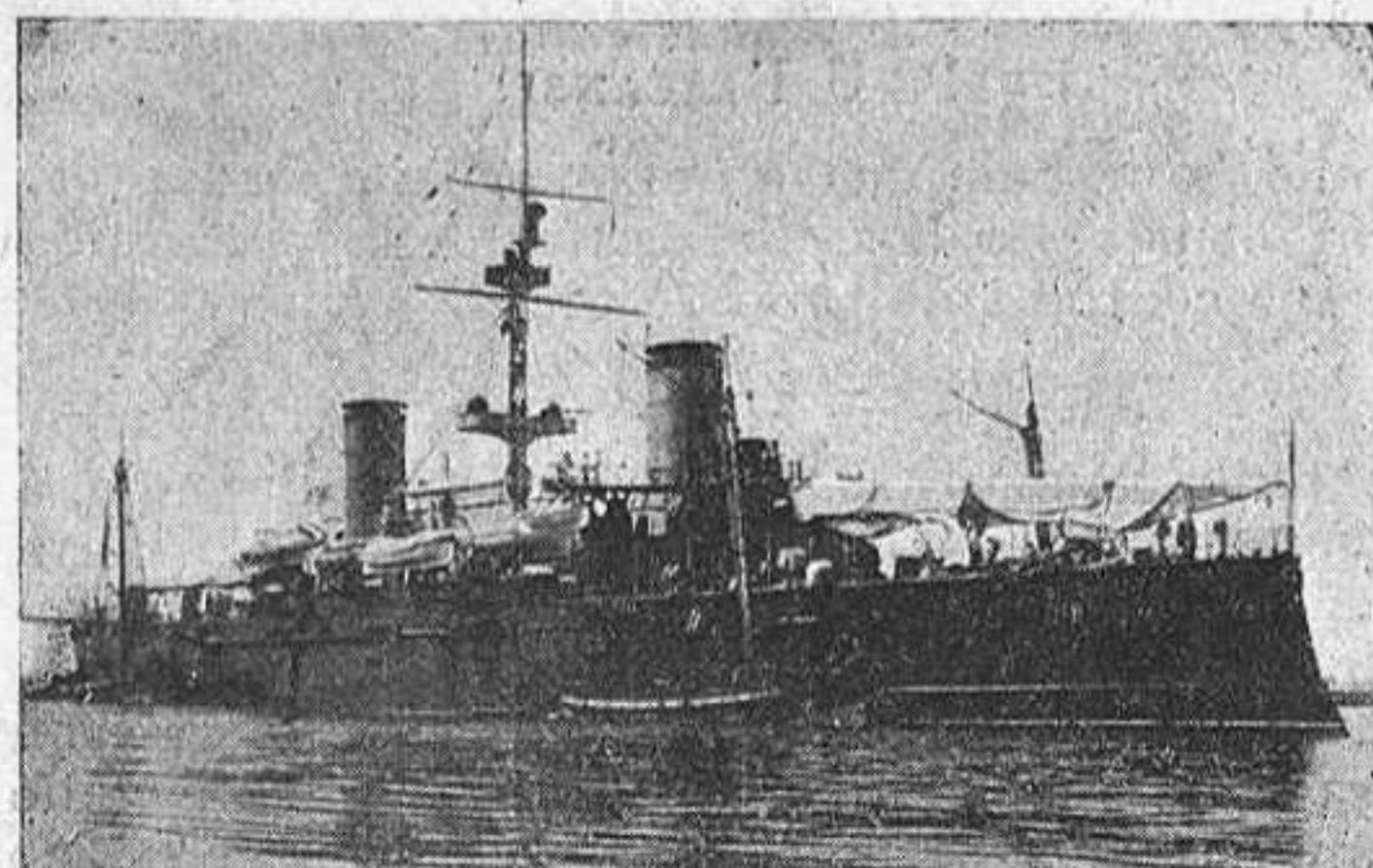
—O. Mallol: Salvadas algunes incorreccions la de vosté podrà
publicar-se.—M. Pagès: Va bé lo que 'ns envia.—Ali Velló Xilef:
Si vol fer versos endecasílabos haurà de medirlos y accentuar
los millor.—F. Carreras P.: La primera sí; l'última de cap ma-
nera—Xanigots: Quedan adoesas la composició y la xarada:
las dos estan bé, especialment l'última.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

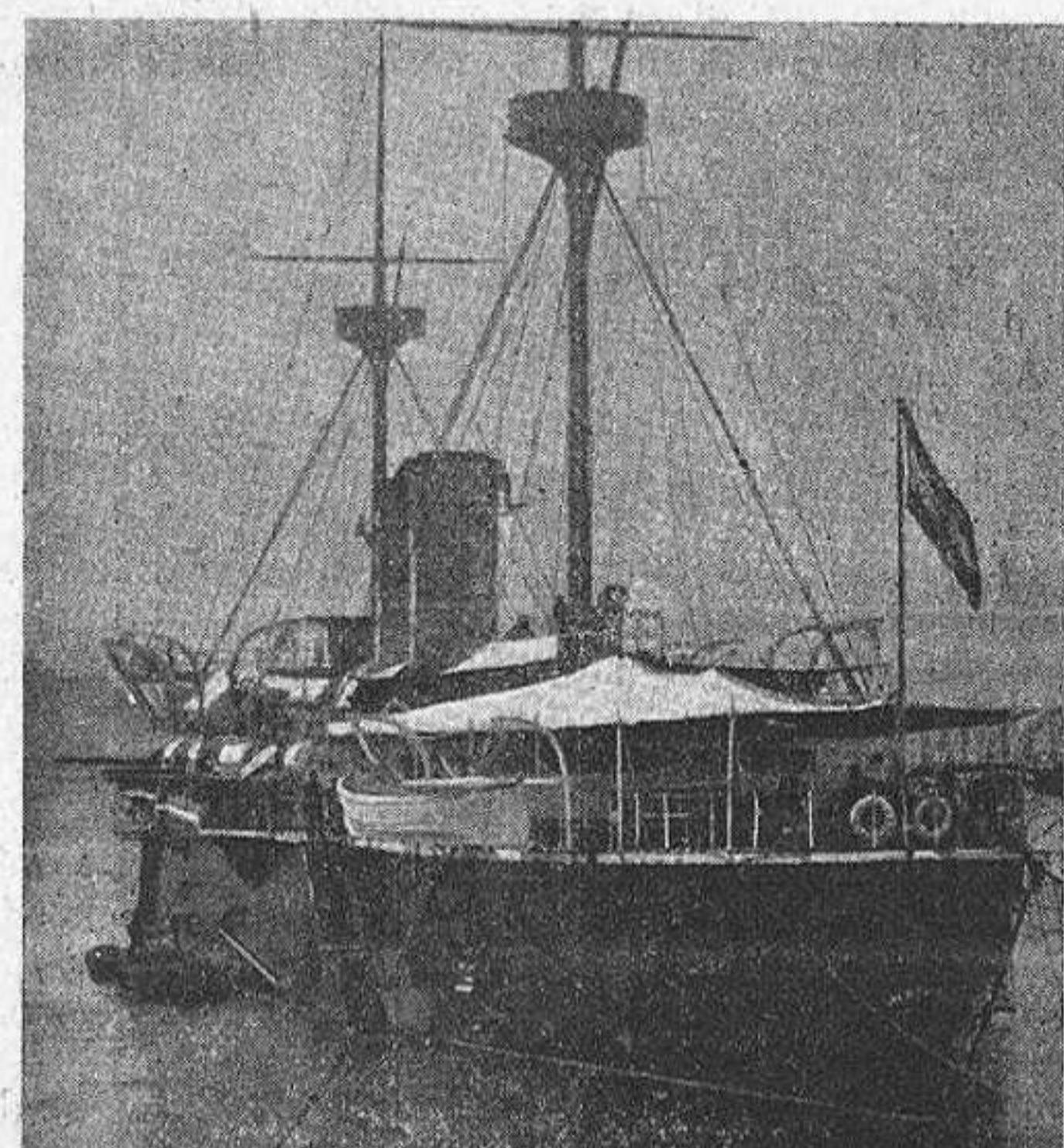
A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

BUTLLETÍ DE LA GUERRA

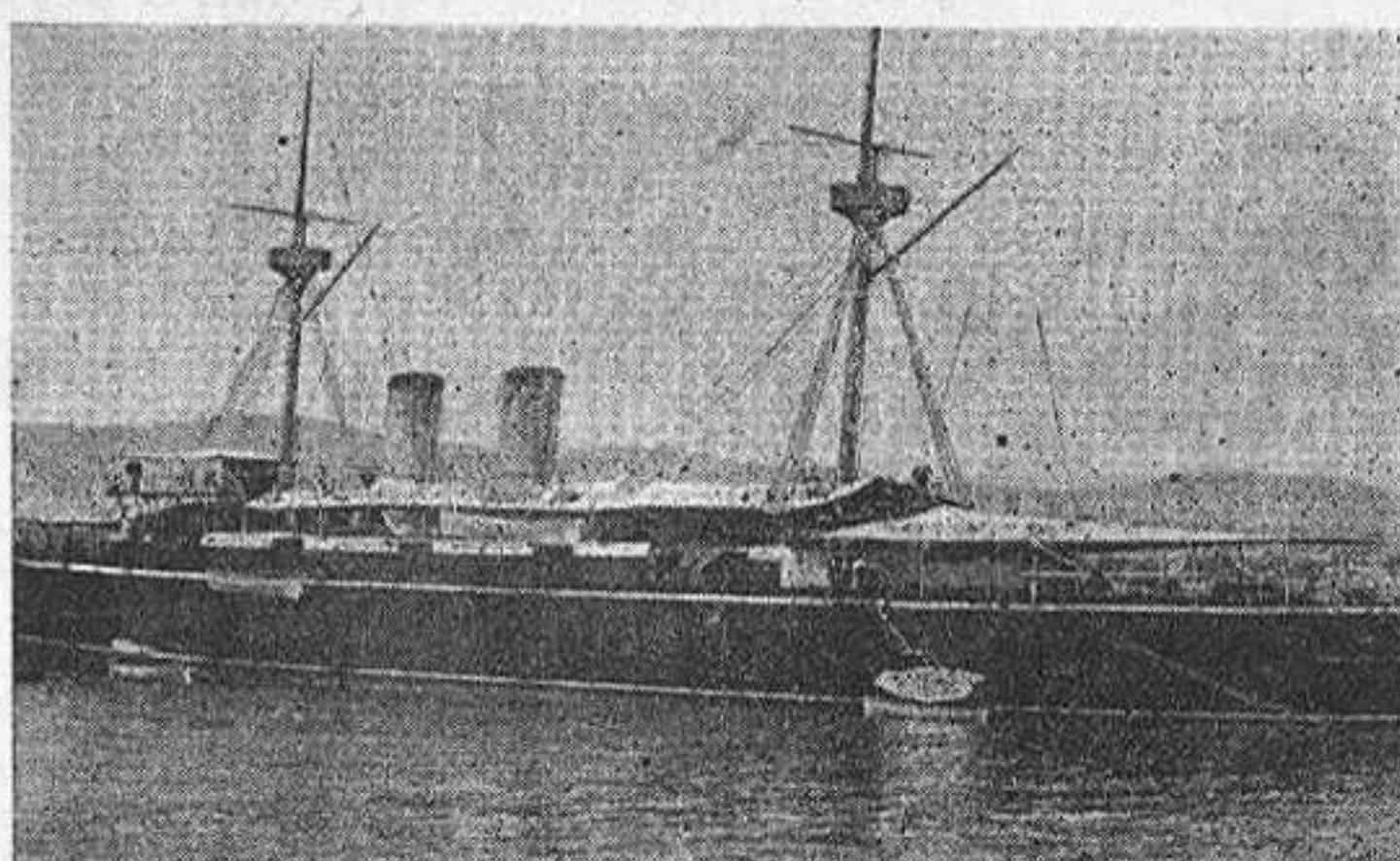
Los barcos de la Esquadra española, destruida á Cuba

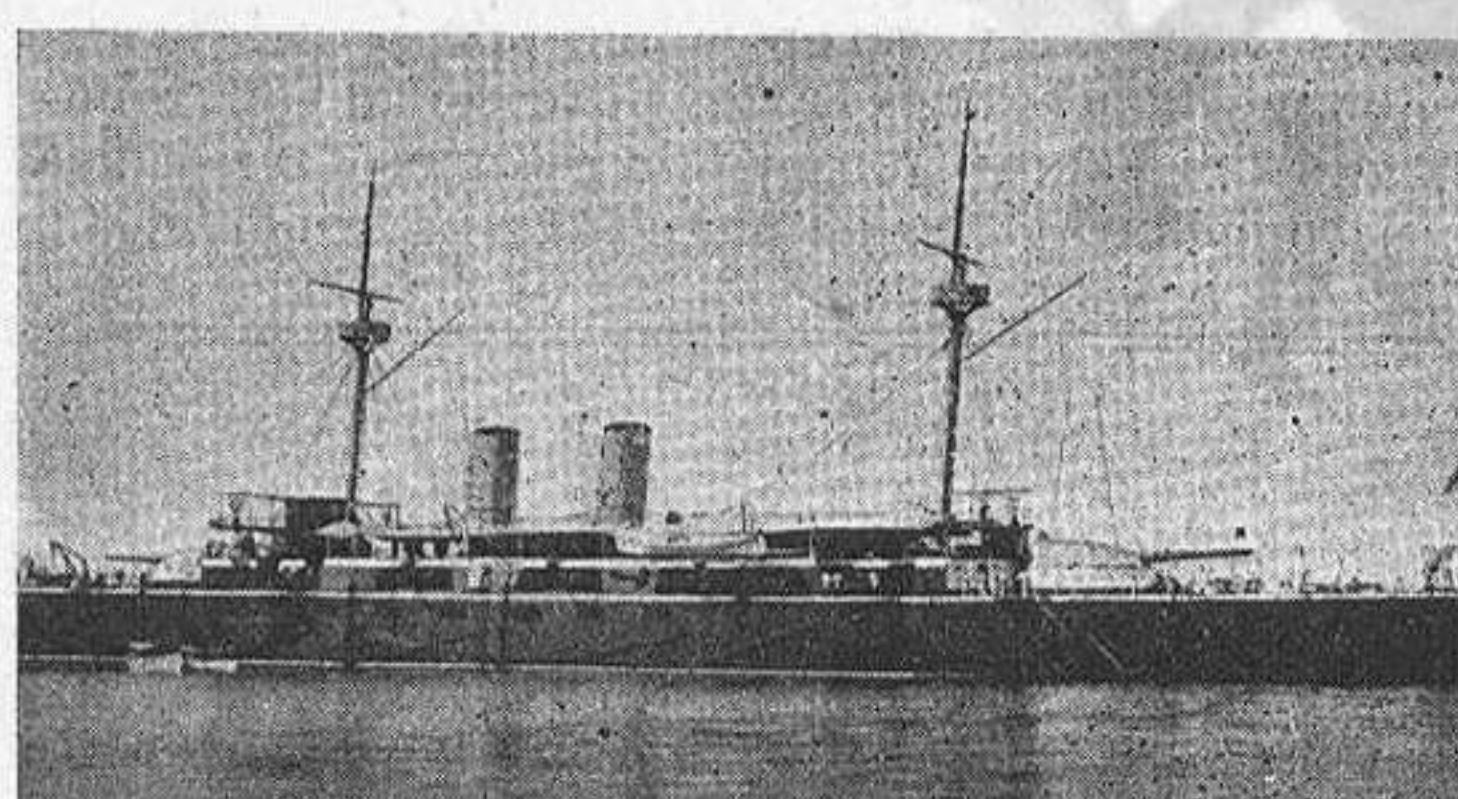
EL COLÓN

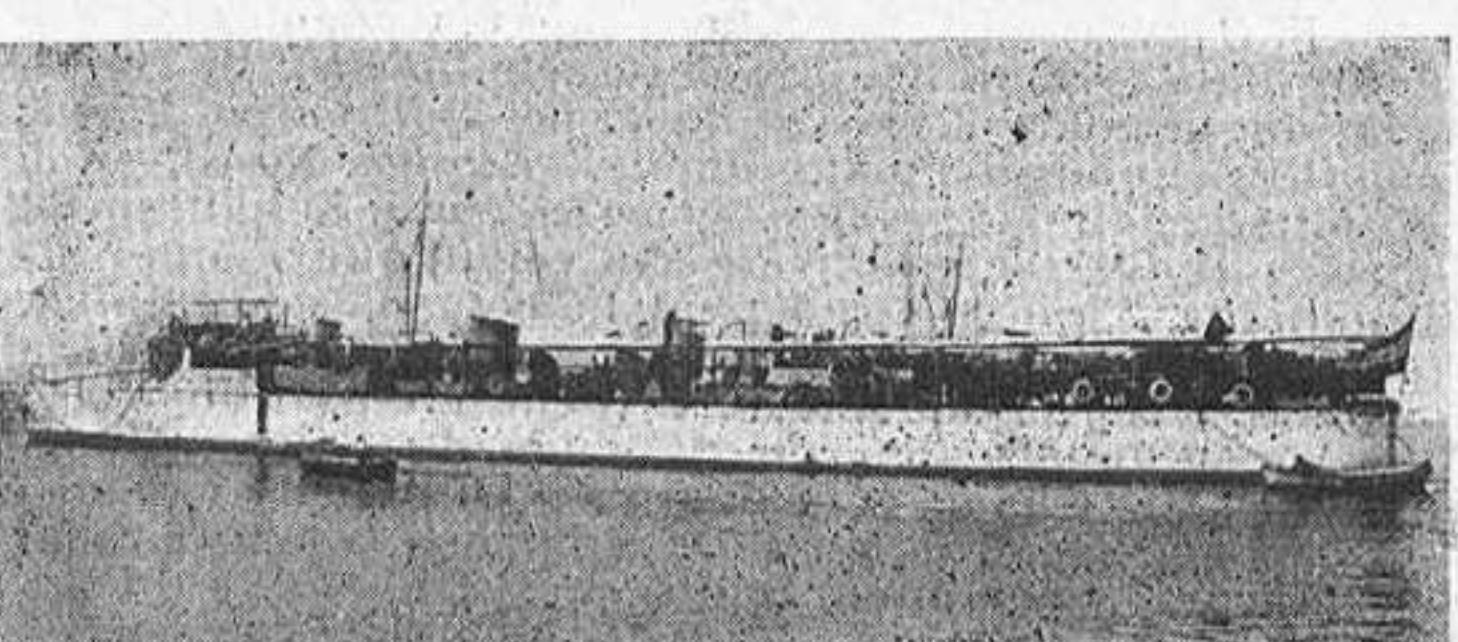
EL MARÍA TERESA

EL VIZCAYA

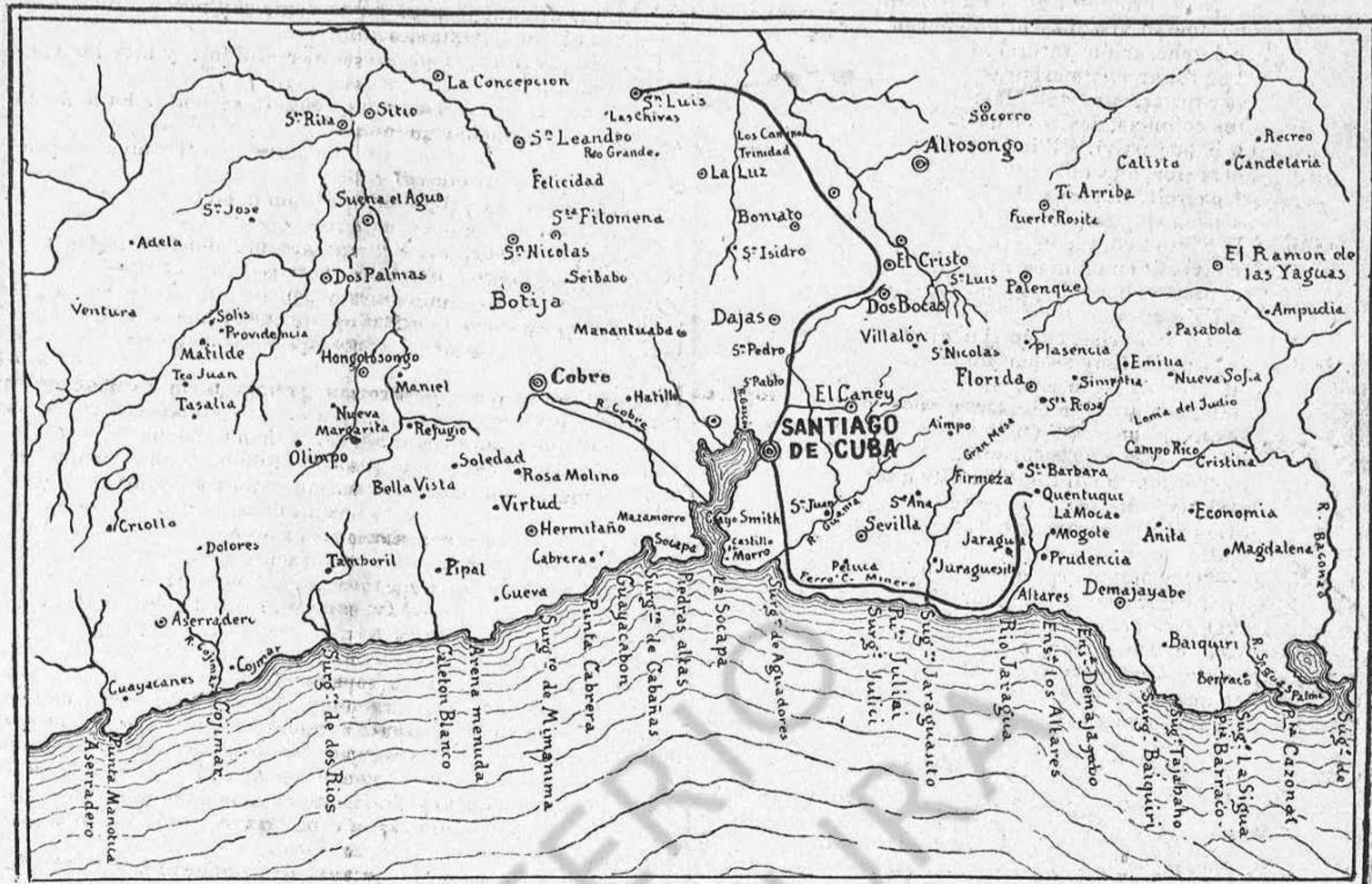

L' OQUENDO

Lo destroyer FUROR, enterament igual al PLUTÓN destruït també.

Plano topográfich de las inmediaciones de Santiago de Cuba, ahont han tingut efecte los últims combats.

CUBA.—GLORIOSA BATALLA.—S' ha inaugurat l' actual mes de Juliol ab grans successos, que han tingut per teatro Santiago de Cuba.—Lo dia primer, els yankees comensaren l' atac. Eran en número considerable: los 16,000 homes de l' expedició Shafter units a uns 5 o 6,000 insurrectes de 'n Calixto García. Lo general Linares, que fins llavoras no havia rebut el mes minim reforços disposava sols de uns 6,000 homes, als quals s' uniren uns 1,200 tripulants de l' esquadra de 'n Cervera. Ab tant escassos elements li sigüé precis cubrir una línia molt extensa compresa entre les alturas de Caney y San Juan á la esquerra, y las inmediacions del fort de Aguadores junt á la costa. (*Vegis lo plano.*)

Les tropas americanas que disposaven de poderosa artilleria molt superior á la nostra, després de passar lo riu Guama, comensaren l' atac formant tres distintas divisions. Pels dos extrems, ó siga per Caney y Aguadores concentraren sos elements més poderosos. La esquadra de 'n Sampson protegia activament els últims. La de 'n Cervera, desde la badia, cooperá també á la batalla á eficacia.

Durant tot lo dia la llyuya sigüé ruda, empenyada, terrible, molt sanguenta. Los atacs furiós dels yankees eran repelits pels soldats espanyols que ocupaven las trinxeres. Moltes de aquestas estaven protegidas per valls de alambrat ab púas, que dificultavan los moviments dels assaltants. Un foc de infern causà al enemic que llyuyava ab gran coratje, terribles baixas. Molts dels soldats yankees anavan nusos, per no sufrir los efectes de la calor qu' era terrible.

La defensa de las trinxeres s' anà prolongant durant moltes horas en dany del enemic: quan davant de la forsa superior dels yankees los nostres soldats devian empredre la retirada, en direcció de Santiago, ho feyan ab gran ordre y una precisió admirable.

Lo mes fort del combat se concentrà en las alturas del Caney. Allí estava parapatat lo general Vara de Rey ab cinch companyias. Al matí retraxà un furiós assalt, que costà al enemic numerosas baixas; pero á la tarda s' renovà l' atac per forças immensament superiores apoyadas per una formidable artilleria, y hagué de sucumbir. Lo general morí com un brau sobre las posicions que defensava. L' enemic ocupà aquelles alturas, que dominan la plassa de Santiago, com las de Vallvidrera, per exemple, dominan las de Barcelona.

Menos afortunat sigüé l' enemic en las posicions de Aguadores que tan ambicionava. Tots los seus atacs resultaren inútils; á cada nova embestida sufri un nou fracàs, sembrant lo terreno de morts y de ferits. Quan se posà fi á la batalla, cap al tart, aquella important posició continuava sent espanyola.

Entre 'ls episodis del combat se cita l' disparo de una granada per un dels barcos de l' esquadra que segà á una companyia entera de 'n Calixto García.

Las perdudas per la part dels yankees siguieren terribles. Entre morts y ferits el mateix general Shafter confessa que s' aproximan á dos mil baixas. Un dels seus generals sigüé ferit encare que levement: dos més estan malats de alguna gravetat, no obstant un d'ells se feu conduhir á la batalla en una llitera.

Nosaltres en sofrirem també encare qu' en un número molt inferior. Mori com queda dit lo general Vara de Rey: sigüé ferit en un bras lo general Linares que dirigi ab gran acert la renyida batalla: dos dels seus ajudants siguieren ferits també: ho sigüé igualment lo coronel de artilleria Sr. Ordóñez, que ja en l' anterior combat havia sufert un' altre ferida. Aquest intrépit é intelligent jefe de artilleria, autor dels canons que portan lo seu nom, ha sigut promogut á brigadier, ab aplauso unànim de la nació.

La batalla de Santiago en son conjunt, resulta molt gloriosa per las armas espanyolas per haverse hagut de batre ab forças quatre vegades inferiors á las del enemic. Pero si demosta l' heroic valor de las nostres tropas, revela una gran imprevisió en la direcció general de la campanya. ¿Com s' explica, sino, que Santiago, contés ab tan escassas forças?

A haverse fet lo que's devia difficultat l' enemic hauria lograt apoderar-se de las alturas que dominan á la plassa, s' segue que tant ha influhit en la marxa posterior dels aconteixements.

LO DESASTRE DE LA ESQUADRA DE 'N CERVERA.—La situació dels barcos era perilllosa, desde l' punt que la badia s' veia dominada. D' aquí sens dupte nasqué la resolució de abandonarla. Era l' idí 3 al matí: los quatre crusers y 'ls destructors *Plutón* y *Furor* se posaren en marxa, sortint fora de puntas, ab l' idea de salvarse ó de sucumbir. Trobaren á l' enemic prevington y hagueren de ser víctimas de forças immensament superiors, tant en lo poder de las corassas com en lo alcans de de sa poderosa artilleria.

Los detalls precisos del combat no son coneigits encare. Sols se sab que 'ls destructors sucumbiren á poca distància de la sortida del port; y que 'ls crusers els uns á deu millas, els altres á vint, perseguitos pels acorassats yankees, que 'ls atrivillaven materialment, tenint foch á bordo y las cubertas plenes de morts y ferits, procuraren embestar contra la costa, anantse'n á picó després d' estellar. Alguns, ja totalment perduts, isaren bandera blanca. Las llanxes yankees passaren a recullir als nàufrechs. La flota espanyola, al desapareixer havia tingut 350 morts y 160 ferits. 1,600 presoners foren transportats als barcos nort-americans, entre ells se conta l' almirall Cervera, l' seu fill y alguns altres jefes. Lo combat no durà més que uns 60 minutis. Ha causat gran estranya, no sols la facilitat ab que 'ls nostres barcos siguieren destruïts, sinó també l' ineficacia casi absoluta del foch que feren sobre l' enemic. Aquest sufri sols lleugeres averías, y no tingue més baixas que un mort y dos ferits.... A tan poca costa ha perdut Espanya una esquadra, que representava tants sacrificis y en la qual se concentravau tants esperansas.

No està puntualisada la sort que ha cabut á molts dels seus tripulants. Aixis es que 'l desconsol de moltes famílies es incrementa. S' assegura, no obstant, que 'l comandant del *Vizcaya*, Sr. Eulate, està ferit; que 'l Sr. Villaamil, jefe de l' esquadra de torpeders, ha mort, y que 'l Sr. Lazaga, comandant del *Oquendo*, va suicidarse.

Aquest desastre ha enorgullit als yankees qu' en punt á marina ja s' creuhen superiors als mateixos inglesos. En Sampson va oferir la destrucció de l' esquadra espanyola com un regal al seu país, en la fetxa del aniversari de la proclamació de la Independència.... ja la que tant vam ajudar 'ls espanyols!.... Avuy paguén las consequencies de aquell error.

L' ESTAT DE SANTIAGO.—Posteriorment se sab que han arribat á la plassa reforços de alguna importància. Shafter havia comunicat al general Toral, la seva resolució de bombardejarla, havent concedit 24 horas de temps perque poguessen portar-s' á salvo las donas, las criatures y 'ls estrangers. Lo general Toral, que exerceix lo mando en substitució del general Linares, respongué que avants de rendir-se, consentiria que sigués arrasada la població.

Posteriorment, sembla que 'l bombardeig ha sigut suspès. Sembla també que las forças yankees, ademés dels efectes desastrosos dels últims combats, sufreixen las consequencies de aquell clima tan cruel. Lo vòmit, que tant va perjudicarnos al combatre la insurrecció, avuy ens ajuda delmant als nostres enemics. No obstant, aquests son tossuts, y no s' ha de creure que desisteixin de la seva empresa.

Notícies fixas se n' tenen pocas, des de que Cuba ha quedat enterament incomunicada ab la Península.

CONSEQUENCIAS.—La desaparició de l' esquadra favoreix considerablement lo plan dels yankees de visitar alguns ports de la Península. Sembla que 'l comandant Watson ha rebut ordres de ferse á la mar immediatament ab rumbo á Espanya.

FILIPINAS.—Ja hi han arribat los reforços yankees que van sortir de Sant Francisco. Durant lo camí van entretenir-se á las Marianas, trobant desprevinguts tant al governador com á petita la guaruició, que ni notícies tenían de la guerra.—Lo general Augustí continua á Manila apercibintse á la defensa.—Lo general Monet, ab mil homes, està fortificat á Macabale.—La familia del comandant general pogué escapar dels tágals que la tenien presa y ha regressat á Manila.—S' esperan successos de alguna importància, en los quals tal vegada hi intervinguin algunes de las potències interessades en la sort futura de aquellas illes.

Dissapte, dia 16 de Juliol

LA CAMPANA DE GRACIA

publicarà NÚMERO EXTRAORDINARI

CUBA * FILIPINAS * LO QUE PASSA * LO QUE S' ACOSTA * LA GUERRA * LA PAU

VUYT planas de text é ilustració deguda á notables artistas — DEU CÉNTIMS